

De kreupele genezen

Periodethema: het werk gaat door!
Handelingen 3: 1-19

VOORAF

In het voorafgaande hoofdstuk lezen we wat er gebeurt op de pinksterdag na Christus' hemelvaart. De Heilige Geest wordt uitgestort. Wanneer Petrus begint te preken, zegent de Heere zijn indringende prediking zo, dat velen berouw krijgen over hun zonden en zich overgeven aan de Heere Jezus. Drieduizend mensen komen tot geloof en bekering. De laatste verzen van Handelingen 2 geven ons een indruk van deze jonge gemeente in Jeruzalem waarin Gods Geest zo krachtig werkt. Zij leven dicht bij de Heere, dicht bij Zijn Woord en dicht bij elkaar (Hand. 2: 42). Ondanks alle vijandschap die tijdens het Pascha bleek, staan zij goed bekend bij het volk. Dagelijks voegt de Heere mensen aan Zijn gemeente toe (Hand. 2: 47). In deze dagen gebeurt het wonder van Handelingen 3.

UITLEG VAN DE TEKST

In vers 1 richt Lukas, de schrijver van Handelingen, de aandacht op Petrus en Johannes. Zij behoren samen met Jakobus tot de binnenste kring van Jezus' discipelen. Ook in de tijd na Pinksteren zijn zij de belangrijkste geestelijke leiders in de vroeg-christelijke kerk (zie bijvoorbeeld Gal. 2: 9). Zij 'gingen tezamen op': de werkwoordsvorm die hier in het Grieks gebruikt wordt, wijst erop dat het voor Petrus en Johannes ook in deze eerste tijd na Christus' opstanding nog steeds een vaste gewoonte is om tijdens het gebedsuur naar de tempel te gaan. Het woord dat in het Grieks voor 'tempel' wordt gebruikt, heeft betrekking op het hele tempelcomplex, inclusief de bijgebouwen en de verschillende voorhoven. De apostelen komen wel binnen de muren van het tempelcomplex, maar niet in het heiligdom zelf: daar mogen alleen de priesters en de Levieten komen.

'Omtrent de ure des gebeds': hier wordt bedoeld één van de drie gebedstijden, waarvan de eerste plaats heeft om 9.00 uur (de derde ure), de tweede om 15.00 uur (de negende ure waarover het hier gaat; het offer dat op dit moment van de middag geofferd wordt, noemt men het avondoffer) en de derde bij zonsondergang. Bij de ingang van het tempelcomplex zit een kreupele man (vers 2). Het Griekse woord voor 'kreupel' kun je ook vertalen als: verlamd, gehandicapt. Zijn handicap maakt het voor hem onmogelijk de kost te verdienen door te gaan werken. De man is kreupel vanaf zijn geboorte. Uit Hand. 4: 22 weten we dat hij al meer dan veertig jaar oud is. Iedere dag wordt hij door familie of vrienden naar de tempel gedragen. Bij de ingang van de tempel vraagt de bedelaar de tempelgangers om geld. De man zit iedere dag aan de Schone Poort, één van de poorten die toegang geven tot het tempelplein. Waar deze ingang precies te vinden is, weten we niet, omdat de tempel in het jaar 70 A.D. totaal verwoest is door de Romeinen en er geen precieze berichten van bewaard gebleven zijn. Vaak wordt deze poort geïdentificeerd met de Nicanorpoort aan de oostzijde van de tempel. Deze poort staat bekend als een prachtig versierde poort met kostbare koperen deuren. Iedere bedelaar in Israël is een aanklacht tegen het volk. Want de Heere heeft nadrukkelijk gezegd dat er geen bedelaar mag zijn in het land (zie Deut. 15: 4). De man zit iedere dag bij de tempel, in de hoop dat de mensen eerder geneigd zullen zijn hem iets te geven als zij naar Gods huis gaan dan zomaar langs de weg. Als hij Petrus en Johannes ziet aankomen, vraagt hij ook hun om een aalmoes (vers 3). Als we bedenken dat Petrus en Johannes regelmatig tijdens het gebedsuur naar de tempel gingen,

dan zal deze kreupele man voor de apostelen geen onbekende geweest zijn. Misschien hebben zij hem al wel vaker een gift gegeven. Petrus richt zijn ogen op de kreupele man (vers 4). Het Griekse woord dat hier gebruikt wordt, wijst op een ingespannen kijken naar iets of iemand, iemand strak aankijken. Al zijn Petrus en Johannes hier samen, Petrus neemt als vanzelf de leiding. De bedelaar richt zijn ogen op de beide discipelen (vers 5). Zij wekken bepaalde verwachtingen bij hem. Misschien krijgt hij wel wat extra's. Dat wat de gehandicapte man verwacht, hebben de apostelen niet: zilveren of gouden geldstukken (vers 6). Petrus heeft wel iets anders. Iets waar deze kreupele niet op gerekend heeft. We horen Petrus bevelen: 'in de Naam van Jezus Christus de Nazarener, sta op en wandel.' Heel nadrukkelijk spreekt de apostel uit dat de genezing op het gezag van en door de kracht van de Heere Jezus gebeurt (vergelijk ook bijvoorbeeld 3: 13, 16 en 4: 10). Ook wanneer Petrus later uitleg geeft aan het volk, wijst hij volledig van zichzelf af op zijn Meester. Hij wil beslist niet dat iemand zou denken dat dit wonder door zijn eigen kracht of godzaligheid (vroomheid) bewerkt zou zijn (zie ook vers 12). Iedereen in Jeruzalem kent de naam Jezus (vergelijk Luk. 24:18). Deze Jezus Die gekruisigd is, wordt door Petrus nadrukkelijk de Christus, dat wil zeggen de beloofde Messias, genoemd. Om alle misverstand uit te sluiten voegt de apostel er de naam 'Nazarener' aan toe: het is die Jezus Die uit Nazareth afkomstig is. Dit wonder is een zichtbaar teken dat de Gekruisigde niet meer dood is, maar leeft en regeert als de Almachtige. Niet Zijn vijanden, maar Hij heeft het laatste woord. Vergelijk wat dit betreft Petrus' getuigenis tegenover het Sanhedrin met betrekking tot dit wonder in Hand. 4: 10. Petrus grijpt de man vast bij zijn rechterhand om hem overeind te helpen (vers 7). Dat zou normaal gesproken mishandeling zijn. Want de man kan immers niet staan! Maar dan gebeurt het wonder. De voeten en de enkels waarop deze man nog nooit heeft kunnen staan, zijn genezen. Als de Naam van de Heere Jezus klinkt, kan hij onmiddellijk lopen, alsof hij nooit kreupel is geweest. Wat een wonder! We lezen zelfs dat de man opspringt (vers 8). In het Grieks staat een versterkte vorm van het normale werkwoord voor 'springen', om uitdrukking te geven aan de intensiteit van dit vreugdevolle springen. Hij krabbelt niet met de grootste moeite overeind, maar springt overeind als een kerngezonde man. De genezen man gaat met Petrus en Johannes mee het tempelplein op. Hij is zo blij, dat hij niet rustig kan meelopen, maar rondhuppelt van vreugde. Het wonder wordt nog groter als we horen hoe hij de Heere groot maakt. Blijkbaar beseft hij dat hij zijn genezing niet aan de apostelen, maar aan God te danken heeft.

Met mond en hart geeft hij de Heere de eer. Dat is het werk van de Heilige Geest.

Wat er gebeurd is, blijft niet onopgemerkt (vers 9 en 10). Alle mensen zien hoe hij daar loopt en springt. Zij horen hoe hij God groot maakt. Zij herkennen hem als de kreupele bedelaar, waar zij net langs gelopen zijn. Hij zat zojuist nog te bedelen om een aalmoes bij de Schone Poort! De werkwoordsvorm die in het Grieks gebruikt wordt bij 'kenden' wijst erop, dat het langzaam maar zeker tot hen doordrong wat er gebeurd was. Je kunt het ook als volgt vertalen: 'zij begonnen hem te herkennen'. Het woord 'verbaasdheid' duidt verstomming, verbazing, ontzetting aan. Het woord 'ontzetting' (in het Grieks 'extasis', extase) betekent verbijstering, ontzetting, diepe ontroering, extase. De gezond geworden man blijft de apostelen vasthouden (vers 11). Dit kan letterlijk bedoeld zijn. Waarschijnlijker is het dat bedoeld wordt dat hij als het ware niet meer bij hen weg te slaan is. Het wonderlijke gebeuren trekt zozeer de aandacht dat het volk van alle kanten toestroomt om te zien wat er aan de hand is. De plaats waar het volk samenstroomt is de 'stoa', de zuilengang van Salomo. Het gaat hier over de zuilen rondom het eigenlijke tempelgebouw. In bijvoorbeeld Joh. 10: 23 lezen we van de Heere Jezus dat Hij daar wandelt. In Hand. 5: 12 lezen we dat ook de andere discipelen daar veel komen, om temidden van het volk te getuigen van de Zaligmaker. Nu de discipelen in de Naam van Christus eenzelfde wonder hebben verricht als de Heere Jezus Zelf zovele malen gedaan heeft, maakt ontzetting en verbazing zich meester van het volk. Petrus merkt dat de Heere door middel van deze genezing een geopende deur geeft. Petrus grijpt deze door God gegeven gelegenheid met beide handen aan om het volk te vertellen van Christus de Gekruisigde (vers 12). Uit Hand. 4: 4 blijkt dat er deze dag vijfduizend tot het geloof in Christus komen. Nadrukkelijk wijst Petrus er op dat dit wonder niet voortkomt uit hun eigen kracht of godzaligheid (vroomheid). De genezing van de kreupele is geheel en al Gods werk. In dit wonder heeft Hij Zijn Zoon, de Heere Jezus Christus, verheerlijkt. De apostelen hebben het wonder immers verricht in Zijn Naam (vers 13). Dan zien we Petrus bij het volk als een Nathan bij David. Indringend en ontmaskerend wijst hij de mensen er op wat zij hebben gedaan. Zij hebben Gods Zoon overgeleverd aan de vijand en Hem verloochend, zelfs toen Pilatus als rechter ervan overtuigd was dat Hij vrijgelaten zou moeten worden. Zij hebben Hem, de Rechtvaardige (zonder enige zonde of schuld) verworpen en een misdadiger verkozen (vers 14). Zij hebben Hem, de Vorst des levens, gedood. Maar God heeft Hem opgewekt uit de dood. Daarvan zijn de apostelen getuigen (vers 15).

Ook dit wonder van de genezing van de kreupele getuigt van Zijn opstanding. Dit wonder moet immers geheel en al aan Hem worden toegeschreven (vers 16). Hoe scherp Petrus' prediking ook is, je merkt overal doorheen zijn bewogenheid met het volk. Hij zegt zelfs dat hij weet dat zij het door onwetendheid hebben gedaan (vers 17). Zij hebben niet beseft wat zij deden toen zij de Heere Jezus lieten kruisigen. Ondertussen heeft God op deze wijze de oudtestamentische profetieën tot vervulling gebracht (vers 18). Indringend roept Petrus de mensen op tot berouw en bekering (vers 19). Nu is het nog de tijd dat hun zonden uitgewist (vergeven) kunnen worden. Straks komt de dag dat de Heere Zijn Zoon terugstuurt naar deze aarde (vers 20): dan is het te laat voor bekering. Nu blijft Hij nog in de hemel (vers 21), tot de 'tijden der weder oprichting', de dag van Zijn wederkomst, waarover de Heere al Zijn profeten heeft laten profeteren. Hierbij citeert Petrus een tekst uit het Oude Testament (Deut. 18). Hierin wordt van Christus geprofeteerd als Profeet (vers 22). Wie niet naar Hem horen zal, zal worden uitgeroeid! (vers 23) Van deze oordeelsdag hebben ook alle andere profeten geprofeteerd (vers 24). Nadrukkelijk verzekert de apostel zijn gehoor op Gods goedheid. Hij is niet uit op hun verderf, maar op hun bekering en hun leven. Hij wijst hen op hun voorrechten als kinderen van het verbond (vers 25). Hun voorvaders zijn de profeten. Zij kennen Gods Woord van jongs af aan. Hierin belooft de Heere Zijn zegen in het beloofde Zaad, de beloofde Zoon, de Heere Jezus Christus. Deze verbondszegen zal zo groot zijn, dat zij zich zelfs zal uitbreiden tot de heidense volkeren. Maar het verbondsvolk Israël mag als eerste in de zegen delen (vers 26). Dat bewijst de Heere zelfs nu nog na de dood en opstanding van Zijn Zoon. Weer zendt Hij Zijn Zoon (in de prediking en wonderen van Zijn apostelen) tot Zijn volk, niet om hen te vervloeken, maar om hen te zegenen; niet om hen te verteren, maar om hen te bekeren van hun zonden.

TER OVERWEGING

1. De genezing van de kreupele in de Naam van de Heere Jezus Christus is een bewijs van Zijn opstanding.

Het is niet gebeurd met Hem wanneer Zijn vijanden Hem aan het kruis hebben gedood. Hij is opgewekt en gaat door met Zijn werk tot de dag dat Hij terug zal komen op de wolken des hemels.

2. Petrus gebruikt deze geschiedenis als een aanleiding om Christus te verkondigen. Daarbij wijst hij de mensen indringend op hun zonden. Zij hebben Gods Zoon verworpen! Tegelijkertijd roept hij hen op tot berouw en bekering. Want de Heere is zo goed dat Hij nog geduld heeft met hen. Dezelfde Jezus Die zij hebben gekruisigd, wil hen verlossen van hun zonden. Deze belofte gaat vergezeld met een indringende waarschuwing: Wee hem of haar die niet naar de Heere Jezus luistert.
3. De genezing van deze kreupele is een teken van Gods Koninkrijk. Door het werk van Jezus Christus is niet alleen de vergeving van zonden verworven, maar ook de vernieuwing van ons leven. Ook de nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont en waar niemand zal zeggen: ik ben ziek, rust op Zijn werk. Op tal van plaatsen vermeldt het Oude Testament dat in de dagen van de Messias de kreupelen zullen huppelen (vgl. Jes. 35: 6). De genezingswonderen van Jezus en de apostelen zijn glimpjes waarin iets van de komende heerlijkheid zichtbaar wordt.

GELOOFSLEER

- Deze geschiedenis is een treffend voorbeeld dat wij in Christus troost vinden voor ziel en lichaam (Zondag 1, Heidelbergse Catechismus). Eveneens dat wij met al onze lichamelijke en geestelijke nooddrift de toevlucht mogen nemen tot God (Heidelbergse Catechismus, zondag 45).
- In de Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 37, wordt gesproken over de wederkomst van Christus en het oordeel dat Hij zal uitspreken.
- De Dordtse Leerregels laten in hoofdstuk I zien dat God in Zijn goedertierenheid boodschapper van het Evangelie zendt tot zondaren om hen te behouden. Hij roept hen ernstig en welmenend tot geloof en bekering.

